

C128 – ECO19

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2008-2009

12 februari 2009

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ECONOMIE, WERK EN SOCIALE ECONOMIE

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Laurence Libert tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de individuele beroepsopleiding in de onderneming (IBO)

1

Voorzitter: de heer Eric Van Rompuy

Vraag om uitleg van mevrouw Laurence Libert tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de individuele beroepsopleiding in de onderneming (IBO)

De voorzitter: Mevrouw Libert heeft het woord.

Mevrouw Laurence Libert: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, de individuele beroepsopleiding in de onderneming (IBO) is bedoeld voor jobs waarvoor ondernemers geen geschikte kandidaten vinden. De ondernemer kan via dat systeem zelf een werkzoekende op maat van zijn of haar bedrijf opleiden. Hij betaalt daarvoor geen loon en geen RSZ-bijdrage, enkel een vergoeding. De formule geldt voor alle werkgevers uit de private of openbare sector, maar ook vzw's kunnen er een beroep op doen.

Gedurende de IBO krijgt de werkzoekende training en opleiding op een bepaalde werkplek. Na de opleiding is het bedrijf waar de werkzoekende de IBO volgt, verplicht om hem of haar een contract van onbepaalde duur te geven.

Collega's, de economische crisis laat zich meer dan ooit voelen op de Vlaamse arbeidsmarkt. In januari kreeg die arbeidsmarkt opnieuw een stevige tik. Eind vorig jaar begon het aantal werklozen in Vlaanderen maand na maand te stijgen. In januari piekte het aantal nieuwe werklozen tot 16.712. Dat is een stijging met 10 procent ten opzichte van januari vorig jaar. Het totale aantal niet-werkende werkzoekenden in Vlaanderen bedraagt nu 186.413.

Mannen en jongeren worden het hardst getroffen. Bij de mannen steeg de werkloosheid in januari met maar liefst 18,3 procent. De werkloosheid bij jongeren stijgt dan weer met 22,7 procent. Veel bedrijven zetten onlangs tijdelijke contracten stop en her en der werd een aanwervingsstop aangekondigd.

Ik keer terug naar de IBO's. Die blijken een succes te zijn: zo waren er in 2007, een economisch welvarende tijd, maar liefst 4085 werklozen zonder diploma hoger secundair onderwijs aan de slag via een IBO. Vandaag, in tijden van economische crisis, blijkt het verplicht geven van een contract van onbepaalde duur echter een belemmering te zijn voor werkgevers om jongeren via een IBO in het arbeidscircuit te introduceren.

Mijnheer de minister, in de pers bevestigde u dat er een krachtige reactie van de overheid nodig is en dat er een

investeringsimpuls op gang moet komen om de dramatische stijging van de werkloosheid bij jongeren tegen te gaan.

Gezien de huidige financiële en economische crisis lijkt het aangewezen om de reglementering betreffende IBO's voor werkgevers te versoepelen, door bijvoorbeeld de verplichting van het aanbieden van een contract van onbepaalde duur af te schaffen. Hebt u stappen ondernomen om in deze moeilijke financiële tijden de IBO's aantrekkelijker te maken voor de werkgevers?

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, we hebben deze discussie een tijdje geleden al eens gevoerd in deze commissie, meer bepaald in mei 2008. Ik heb het antwoord van de minister op mijn vragen er nog eens op nagelezen. Als je dat leest, merk je hoe snel onze economische omgeving is veranderd.

De discussie in het voorjaar van 2008 ging over een voorstel vanuit de werkgeverskant binnen de VDAB-organen om daar wat soepeler op in te gaan, en om de IBO's niet alleen te laten volgen door contracten van onbepaalde duur, maar ook van bepaalde duur, om het succes nog groter te maken. De minister antwoordde toen dat werkgevers er door de krapte op de arbeidsmarkt toe overgingen om jongeren niet alleen via een IBO maar ook gewoon rechtstreeks aan te werven. Hij haalde verschillende redenen aan, waaronder de sterke conjunctuur, waardoor de IBO's op dat moment wat plafonneerden.

We zijn nu nauwelijks een jaar verder, en we leven in een totaal andere economische omgeving. Ik wil me dan ook aansluiten bij de vragen van mevrouw Libert.

Ik heb in het debat van vorig jaar ook gesteld dat er voor- en nadelen zijn aan die contracten van bepaalde en onbepaalde duur. Zo kunnen ook contracten van onbepaalde duur een zekere flexibiliteit inhouden, bijvoorbeeld door een korte opzegtermijn. Dat is dus een sterk genuanceerd verhaal.

We moeten mijns inziens aan de ondernemer de keuzevrijheid geven om IBO's te laten opvolgen door contracten van onbepaalde duur of van bepaalde duur. We moeten dat niet opleggen. Geef hun de keuzevrijheid, om op die manier het vermogen van de IBO's te maximaliseren.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, IBO is in de eerste plaats een krachtig instrument waarbij de overheid bijspringt om mensen toe te leiden naar een job. Mijn eerste bedenking is dat er daarbij een beperking wordt gemaakt.

Ten tweede zie ik niet meteen het verband tussen de huidige economische moeilijkheden en de vraag om een contract van onbepaalde duur te schrappen als voorwaarde. Als iemand uit een IBO komt en doorstroomt naar een contract van onbepaalde duur, gelden daar de opzeggingstermijnen die vandaag van kracht zijn. Zeker voor arbeiders zijn die extreem kort. Ook voor bedienden is de opzegtermijn in een eerste fase zeer kort. Ik zie dus niet in waar op dat vlak de grote winst te halen valt voor het bedrijfsleven.

Wij moeten wel rekening houden met een aantal effecten die vandaag een invloed hebben op de consumptie in het algemeen. We stellen vast dat heel wat mensen die nog niet rechtstreeks getroffen zijn door de economische crisis – en dat is gelukkig de meerderheid – toch de vinger op knip houden en bepaalde uitgaven uitstellen, omdat ze zich onzeker voelen. Ik geef het concrete voorbeeld van de aankoop van een woning. Vandaag zegt men in het bankwezen dat mensen al bijna over een contract van onbepaalde duur moeten beschikken alvorens ze een lening kunnen aangaan.

Het lijkt me dan ook niet het juiste signaal om nu opnieuw een onzekerheid in te bouwen voor een grotere groep mensen. We moeten er integendeel naar streven om zo veel mogelijk zekerheid te creëren voor consumenten.

Mijnheer de minister, ik ben zelf voorzitter van een regionaal sociaal-economisch overlegcomité (RESOC), en we stellen daar, vooral in het SERR-gedeelte (sociaal-economische raad van de regio), vast dat er nogal wat aanvragen binnenkomen van werkgevers die lopende IBO-projecten willen stopzetten vanwege de economische crisis. Ik geloof dat dat eerder te maken heeft met de economische toestand van het bedrijf dan met de vraag om een verplichte doorstroming naar een contract van onbepaalde duur. Ik weet niet of dat enkel een lokaal gegeven is. Hebt u er enig zicht op of dat ook ruimer gaat? Kunnen daar eventueel maatregelen tegenover worden gesteld?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Collega's, uw vragen zijn pertinent en de informatie van de heer Van Malderen van op het terrein is enigszins verontrustend. Ik heb daar niet meteen een pasklaar antwoord op, mijnheer Van Malderen.

Ik ga ervan uit dat de IBO tot op heden een heel succesvolle opleidingsmaatregel is. Dat succes heeft mijns inziens te maken met het feit dat het vandaag zeer interessante voorwaarden zijn. We bieden de werkgever

de mogelijkheid om iemand een opleiding te laten volgen op de werkvloer. De werkgever moet tijdens de opleiding geen loon of sociale bijdrage betalen. Hij betaalt aan de cursist wel de verplaatsingskosten, een arbeidsongevallenverzekering en een productiviteitsvergoeding, maar dat is natuurlijk veel minder dan een loonkost.

Wat de verplichtingen betreft, geldt het volgende. Na de opleiding moet de werkgever de cursist een contract van onbepaalde duur aanbieden. Bovendien kan de werkgever pas ten vroegste een einde maken aan het contract na een periode gelijk aan de opleidingsperiode.

Die regelgeving biedt mijns inziens ook in tijden van economische recessie voldoende soepelheid voor de twee partijen. De regelgeving voorziet bovendien in de mogelijkheid om een IBO stop te zetten 'om economische redenen'. In dat geval moet de werkgever dat motiveren, mits een akkoord van de sociale partners in de ondernemingsraad of, bij gebrek daaraan, van de SERR.

Er bestaat dus een soort uitwijkmogelijkheid die betrekking heeft op de economische context. Van die mogelijkheid wordt echter amper gebruik gemaakt, waaruit ik besluit dat een wijziging van de regelgeving zich nu niet opdringt.

We hebben de voorbije twee jaar overigens wel wat geëxperimenteerd met combinaties van flexibiliteit en opleiding. Ik verwijs bijvoorbeeld naar de zogeheten IBO-interim, waarbij je precies die flexibiliteit hebt doordat je niet meteen een contract van onbepaalde duur krijgt en dus de uitzendkantoren kunt laten meespielen. Dat heeft tot nu toe niet het verhoopte succes.

Ik denk dan ook dat deze formule op zich echt een goede formule is. Ik zou daar niet aan sleutelen. Ik neem wel uw opmerkingen mee dat er aanwijzingen zijn dat dit begint te slabakken. Als dat klopt, moeten we daarover nadenken. Maar het is mijns inziens niet zo dat de balans tussen kosten, plichten en rechten vandaag oninteressant is. Er is misschien wel een probleem van economische activiteit. We krijgen daar elke dag cijfers over die niet echt geruststellend zijn. Maar dat is iets anders.

Ik denk erover na, mevrouw Libert, maar op dit ogenblik zie ik niet echt een reden om de door u gesuggereerde wijziging door te voeren.

De voorzitter: Mevrouw Libert heeft het woord.

Mevrouw Laurence Libert: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben blij dat u erover zult nadenken en dat u het voorstel niet volledig afwijst.

In een interview in De Morgen van 3 februari zegt u dat veel collectieve ontslagen nog in de onderhandelingsfase zitten en dat de werkloosheid de komende maanden

zeker nog zal stijgen. Dat betekent dat we moeten bekijken waartoe de economische crisis verder nog zal leiden. Als blijkt dat veel jongeren niet aan de bak komen, moeten we mijns inziens alsnog nadenken over een versoepeling van deze regeling.

Het is immers nog altijd beter, mijnheer Van Malderen, dat jongeren een job hebben in een onzekere situatie dan dat ze helemaal geen job hebben. Het moet nog altijd onze drijfveer en onze ambitie zijn om zo veel mogelijk jongeren die de school verlaten, en zeker die zonder diploma op zak, aan een goede job te helpen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
